

Ob 30-letnici samostojne Slovenije

Ob povabilu urednice *Loških razgledov* naj ob 30-letnici naše države nekaj napišem, sem bil v dilemi, kako naj kot zgodovinar pišem po spominu, saj sem vaju, da pri pisanju uporabljam arhivske vire. Zapis je nastal po spominu, a z uporabo arhivskih virov, posebej pri številkah oziroma datumih. Večji del pa je vseeno nastal po spominu, tako kot sem doživljal te dogodke. Časopisov tistega časa nisem pregledoval. Prijetno sem bi presenečen, da se je iz tistih let, ko nas je še davil komunizem in smo se počasi, a vztrajno izmotavali iz njegovega oklepa, vendar ohranilo nekaj bistvenih dokumentov tistega časa. Nikoli mi ni bilo žal, da sem se že mlad zanimal za politiko in leta 1990 postal predsednik Izvršnega sveta Občine Škofja Loka. Bilo je nekaj grenkobe, še več pa veselja. Upam, da bo kateri od zgodovinarjev po strokovni plati osvetlil loško osamosvajanje glede na celotno dogajanje v Sloveniji. Sam sem bil v tisti čas preveč vključen, da bi lahko pisal objektivno.

Naj mi bo dovoljeno poseči dobrih 60 let nazaj, ko nas je skoraj vse učiteljiščnike v Tolminu vodja marksističnega krožka učil, da je generalni gospodarski plan Jugoslavije, da v Sloveniji opustimo kmetovanje, saj bodo v Vojvodini kmetovali za celo državo, v Sloveniji pa se bo pasla živina. In to so govorili nam, ki smo bili večinoma iz kmečkih družin goratih krajev Primorske in Gorenjske.

Izrazito delitev na »naše« in »vase« sem prvokrat doživel na fakulteti, ko me je kolega, takrat še študent, kasnejši univerzitetni profesor, na hodniku vprašal, če sem kaj videl »naše« tj. njegove. Logično je bilo: sam nisem spadal med »naše.« Na študentskih ekskurzijah (študiral sem v letih 1965–1971) je bil obvezen repertoar, poleg slovenskih narodnih pesmi, tudi *Avanti popolo bandera rosa ... e viva comunismo ...*

Dr. Pavle Blaznik, znani loški zgodovinar, me je že leta 1970 v Loškem muzeju usmerjal v nadaljevanje njegovega študija loške zgodovine po letu 1803. A ni bilo nič iz tega, ker sem moral urediti zbirko NOB. Tako sem v prvih dveh letih prečesal celotno Škofjeloško, zbiral material za razstavo in poslušal pričevanja ljudi. Na enem panoju, od skupaj 28-tih, sem predstavil tudi drugo stran, in sicer s

panojem *Kontrarevolucija*. S takim naslovom so se strinjali tudi prvoborci, predvsem pa domicilni odbor dražgoških borcev pod vodstvom predsednika Franceta Kavčiča. Tak naslov je imel tudi članek, objavljen v *Loških razgledih*.¹ Moj naslednik za to področje je naslov panoja zelo hitro zamenjal z novim, *Izdajalci*. V muzeju je bilo marsikaj narobe, a vse se je pogladilo, le upornega nepartijskega kustosa Demšarja občinski sekretar partije ni mogel »uštimat.«

Nazadnje so loški oblastniki konec sedemdesetih let direktorja Loškega muzeja Škofja Loka zamenjali, novi je prišel s komandirskega mesta občinske postaje Ljudske milice. Vodja Idejne komisije občinskega komiteja ZKS je zame napisala, da nisem primeren za muzejskega delavca – kustosa. Leta 1981 sem odšel v Zgodovinski arhiv Ljubljana.

Že zgodaj sem se pridružil Društvu 2000, ki je izdajalo revijo z istim imenom, s podnaslovom *Revija za družbena, kulturna in religiozna vprašanja*. Že takrat smo si prizadevali za več dialoga med nazorsko različno mislečimi. Zaradi nagajanja oblasti (Mitja Ribičič, SZDL²) smo morali večkrat na novo, s podpisom na sodišču, »ustanavljati društvo«. Na občnem zboru je bilo 10. 3. 1989 ustanovljeno Slovensko krščansko socialno gibanje, saj še ni bilo dovoljeno ustanavljanje strank; predsednik je postal Peter Kovačič. Že poleti je njegovo vlogo prevzel Lojze Peterle. 3. 11. 1989 smo se preimenovali v Slovenske krščanske demokrate (SKD). V Škofji Loki smo občinski odbor SKD ustanovili 24. 11. 1989. Septembra 1989 sem bil na arhivski praksi v Magdeburgu/Vzhodna Nemčija, kjer se je čutilo tiho vrenje družbenih sprememb in odhajanje diktatorja Honeckerja; predvsem pa je bilo zaznati korupcijo med vodilnimi ljudmi.

Po ustanovitvi republiške Demokratične opozicije Slovenije, na kratko Demos, pri Karlinu – Ivanu Omanu v Zmincu, 27. 11. 1989, smo 3. 12. 1989 pri nas doma v Škofji Loki ustanovili prvi občinski Demos³ v Sloveniji v sestavi: Franci Feltrin in Aleksandra Pretnar (ZS); Alenka Lauko Potočnik in Tone Mlakar (SDZ) ter Jernej Prevc in Vincencij Demšar (SKD). Ivan Oman za SKZ⁴ je bil na tej seji sicer prisoten, v Demos pa je njegova stranka s spremenjenim imenom vstopila šele januarja 1990. Kasneje se je pridružila še SDSS (Simon Jelovčan). Pobudo za ustanovitev Demosa naj bi Ivan Oman dal

Prva tabla SKD Škofja Loka s simbolom jadra, leta 1989. (foto: Vincencij Demšar)

- 1 Demšar, Vinko: Pregled NOB na Škofjeloškem. V: *Loški razgledi* 19, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 1972, str. 99–100.
- 2 Mitja Ribičič je imel po vojni različne politične in partijske funkcije, med drugim je bil tudi predsednik republiške SZDL (Socialistične zveze delavnega ljudstva).
- 3 Okrajšave za imena strank: Zeleni Slovenije – ZS, Slovenska demokratska zveza – SDZ, Slovenska ljudska stranka – SLS, Slovenski krščanski demokrati – SKD, Socialdemokratska zveza Slovenije – SDZS.
- 4 SKZ – Slovenska kmečka zveza. Januarja je že nastopala kot SKZ - LS – Slovenska kmečka zveza - ljudska stranka.

Franciju Feltrinu.⁵ Po zakonu s konca decembra 1990 je morala imeti vsak politična stranka program in statut, se registrirati ter odpreti žiro račun.

V tem času so nastajali tudi krajevni odbori SKD, in sicer Poljane – predsednik Franc Arnolj; Žiri – Roman Mlinar; Selca – Peter Krek; Železniki – Matej Šubic, in Jernej Prevc v Škofji Loki. Finančno smo bili revni; vse je delovalo na osnovi prostovoljstva, organizirali smo razne prireditve. Ena večjih je bila 9. 1. 1990 javna tribuna *Opozicija se predstavi*. Vabljeni gostje so bili: Janez Janša, Spomenka Hribar, Ivan Oman ter Alenka Lauko. Tema so bile volitve, narodna sprava ...

V Škofji Loki sta večino operativnega dela za SKD opravljala Jernej Prevc in Franc Rutar, tajniške in računovodske posle pa Fani Božič, Zvonka Homan, Zinka Kočvar, Cene Božnar in drugi. Demos Škofja Loka je 17. 1. 1990 izdal svoj politični program. Kot druge stranke smo tudi mi po tedanji veliki občini prirejali razne kulturne prireditve ter predstavljali programe na raznih zborih. Žal je bil pred spremembami še pri mnogih prisoten strah, ki so ga nasprotniki sprememb skupaj z mediji širili med ljudmi. Tako mi je npr. pred našim volilnim shodom na Zalem Logu A. Šturm povedal, da ga ne bo, ker se boji, da bi mu zato vzeli borčevsko pokojnino. Žal ni bil edini.

Blaga oblika vzvišenosti nasprotnikov opozicije je bilo npr. spraševanje članov SKD, koliko je treba dati v puščico,⁶ da lahko postaneš njen član. Razbita okna, popackana fasada, nočna vznemirjanja s kričanjem in po telefonu, vse to je doživljala naša družina, a verjetno tudi druge. Vedeli smo, da v sosednji Občini Kranj predsedniku SKD in njegovi družini stalno grozijo s smrtjo. Dosegli so svoje; predsednik se je umaknil.

Delno smo spremljali tudi nastajajoče stranke iz prejšnje ZKS in njenih satelitov. Ko so potekale predkongresne aktivnosti na terenu, je bil v Ljubljani 22. 12. 1989 11. Kongres ZKS. Svoj program so izdali v brošuri velikega formata *Evropa zdaj*. Po novem so bili Stranka demokratične prenovе (ZKS – SDP). Ta kongres sem si zapomnil po tem, da so kulturi znižali finančna sredstva za 20 %. In nihče ni protestiral po ljubljanskih ulicah! SZDL se je preimenovala v Socialistično zvezo. V Škofji Loki so celo napovedali, da bo iz njihovih vrst kandidatka za županjo. ZSMS je s kongresom v Portorožu svojemu imenu samo dodala Liberalna stranka, odtlej torej ZSMS – Liberalna stranka.

S shodom *Usoda Slovenije v naših rokah* smo zaključili predvolilno dogajanje.

Delegate⁷ v občinske skupščine smo volili 8. 4. in 22. 4. 1990. V naši občini je od 27 138 volilnih upravičencev volilo 22 691 (83,6 %). Uradni rezultati volitev občinske skupščine so bili objavljeni 25. 4. 1990. V Škofji Loki je v 23-članskem

5 Franci Feltrin je 25. 3. 2021 povedal, da ga je Oman nagovoril k ustanovitvi občinskega Demosa v Škofji Loki in naj bi tudi koordiniral sestanek pomladnih strank. Meni, da ta sestanek ni bil pri nas na Kopaljški v nedeljo, ampak med tednom. V mojem spominu ostaja, da je bilo v nedeljo, celo za več oseb se spomnim, kje je kdo sedel. Zapis o ustanovitvi Demosa je pisala Aleksandra Pretnar.

6 Vanjo se zbirajo prostovoljni darovi vernikov za vzdrževanje cerkve.

7 Po *Ustavi SFRJ* (1974) so volivci volili delegate in ne poslancev, čeprav izraz pomeni isto, vendar ne gre za enako vsebino. Delegatski sistem je bil ponesrečen Kardeljev unikum.

družbenopolitičnem zboru (DPZ) zmagal Demos s 13 člani, ZSMS – Liberalna stranka jih je dobila 5, Socialistična zveza Slovenije (SZDL) 1, ZKS – Stranka demokratske prenovе (SDP) 3 in Zveza za ohranitev enakopravnosti občanov 1 delegata. Tedanje aprilске volitve (1990) so delno potekale še po starem volilnem sistemu: za 69-članska občinska skupščina je bila sestavljena iz treh enako številčnih zborov, po 23 delegatov. Zakaj so v Škofji Loki zmanjšali število delegatov na posamezni zbor iz 28 na 23, bo treba še ugotoviti. Le volitve v občinski družbenopolitični zbor so potekale po novem Zakonu za večstrankarske volitve, sprejetem v republiški skupščini 27. 12. 1989. Uspeh stranke se je meril po proporcionalnem sistemu. Vsaka stranka je dobila načeloma sorazmerno toliko delegatov, kolikor sorazmernih glasov je dobila na volitvah. Kako so bili usmerjeni delegati Zbora združenega dela (ZZD), ki so jih volili po podjetjih in raznih interesnih področjih, je pokazalo tudi glasovanje o nezaupnici občinskemu izvršnemu svetu pomladi 1992, kar bo omenjeno v nadaljevanju. Kadrovske službe po podjetjih, zlasti na Občini Škofja Loka, so še dolgo po letu 1990 prek Društva kadrovskih delavcev loške občine imele svoj vpliv na vsa kadrovanja. Kdor ni bil splošno znano »družbenopolitično neoporečen«, praviloma ni uspel pri nobenem kandidiranju za vodilno mesto. Kandidiranje delegatov za Zbor krajevne skupnosti je prek zbora krajanov že omogočal večji vpliv volje prebivalcev pri izboru kandidatov. Tudi to se je precej poznalo pri glasovanju nezaupnice IS pomladi 1992.

V maju 1990, po aprilskih volitvah, so bila na pobudo Demosa večstrankarska pogajanja za novo vodstvo občine. Na pobudo Alenke Lauko (SDZ) je kandidat za predsednika skupščine postal Peter Hawlina. Za mandatarja Izvršnega sveta (IS) Občine Škofja Loka je bil za vse stranke sprejemljiv Roman Dolenec.⁸ Na več sestankih predstavnikov vseh strank v občini je Romana Dolenca kot mandatarja pridobila »kontinuiteta« (stranke prejšnjega režima), zapletlo se je pri dveh kandidatih v 13-članskem občinskem IS za Demos spornih imenih v IS, in sicer pri resorju za ljudsko obrambo in notranje zadeve ter za področje turizma. Demos Dolenčevih predlogov ni sprejel. ZSMS – Liberalna stranka je taktizirala, niti ni povedala, koga kot stranka predlaga za člana(e) IS, ZKS – SDP pa je povedala in zapisala, da podpira Fedja Vraničarja, dotedanjega načelnika za ljudsko obrambo in notranje zadeve.

Dolenec mi je sicer že nekaj dni pred 2. sejo vseh treh občinskih odborov, na kateri bi moral po poslovniku predstaviti predlog članov IS, prišel povedat, da odstopa kot mandatar. Ni pa mi navedel glavnih razlogov, ki smo jih delno spoznali šele na seji. Nekatere razloge svojega odstopa mi je razkril šele jeseni leta 2021. Zanj in opozicijo je bil glavni problem zavrnitev Fedja Vraničarja s strani Demosa in predlaganje seznama članov IS, na katerem je bil Blaž Kujundžič, prej predsednik Pbčinske konference SZDL. Na tej 2. seji je bil tudi podan predlog nastajajoče opozicije, da bi podaljšali mandat dotedanjim občinskim funkcionar-

8 Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Škofji Loki. Skupščina Občine Škofja Loka, fasc. 23, 24 in 25, zapisniki skupnih sej zborov občinske skupščine.

jem, in sicer do sredine septembra 1990; vendar Demos ni šel na te limanice. Mandat jim je bil podaljšan samo do naslednje občinske skupščine. Ko sem bil že na občini, so poizkušali svojo funkcijo podaljšati še z odhodom na dopust.

Po seji 4. 6. 1990 se je Demos sestal in za predsednika IS predlagal Vincencija Demšarja, lista članov pa je ostala v glavnem nespremenjena. Kar nekaj žensk, ki so bile že do tedaj na vodilnih mestih, sem vprašal, če bi bile pripravljene vstopiti v vodstvo občine, postati članice IS za določeno področje. Bile so izjeme, a večina vprašanih ni dokončno verjela v pluralizacijo družbe in se ni upala izpostaviti. Kaj pa če ... ?

Pomembno se mi zdi, da sem že takrat zaupal predlaganim imenom, čeprav so me opozorili, da so nekateri predlagani člani IS tudi iz drugih, Demosu neprijaznih strank. Polarizacija se je pri sestavljanju IS pokazala že na pogajanjih, do dokončnega preloma pa je prišlo z mojo izvolitvijo na mesto predsednika, z izvolitvijo podpredsednika in ostalih članov IS. Vendar naj vseeno zapišem, da je IS od začetka 1990 do konca leta 1994 kot celota deloval neverjetno homogeno, konstruktivno, tudi iskriivo, vendar nikoli z medsebojnim nagajanjem ali nezaupanjem. Predolgo bi bilo za ta zapis, da bi navedel, kdo so bili sodelujoči in katera področja so pokrivali. Vem, da je bilo delo IS za opozicijo slabo in nestrokovno. V svoji vzvišenosti ter cinizmu so se nekateri tako oddaljili od ljudi, da so, razen redkih izjem, padli tako nizko, da jim ljudje na naslednjih volitvah niso več dali glasov za vodenje nove loške občine.

Člani Izvršnega sveta Občine Škofja Loka leta 2010. Z leve: Vinko Bojan, Vincencij Demšar, Anton Beovič, Sonja Jakopin, Brane Murnik, Blaž Kujundžič, Franc Mohorič, Ludvik Leben, Milko Okorn, Marija Pogačnik. Manjkajo: Borut Bajželj, Milan Kavčič, Franci Mlinar, Franc Rupar, Jurij Kumer. (foto: Vincencij Demšar)

V usklajenost v našem mandatu so nas silile tudi razmere. Prizadele so nas katastrofalne poplave (1. novembra 1990), zapiral se je rudnik RUŽV, treba je bilo braniti LTH – Vincarje in klavnico pred prehitrim zapiranjem ... Sredstva od prodaje družbenih stanovanj po Jazbinškovem zakonu smo usmerili v plinifikacijo, lastninjenje družbenega premoženja, popravljali krivice, storjene v zadnjih 50-tih letih na raznih področjih in vračali nasilno odvzeto premoženje po 2. svetovni vojni. Po zakonu⁹ smo bili dolžni v občinsko upravo prevzeti vse SIS,¹⁰ s čimer se je na videz povečalo število uradnikov; skoraj na vsaki seji je bilo postavljeno vprašanje, za koliko ljudi smo zmanjšali upravo.

Primerno in vredno je omeniti dve že pokojni osebi iz tistega časa, ki bosta za dolgo ter s hvaležnostjo ostali zapisani v loški zgodovini. To sta bila Jože Albreht, predsednik Občine Škofja Loka v letih 1986 do 1990, in Ivan Kepic, direktor Loške komunale. Prvi se ni spotikal ob nas kot novincih na občini, temveč nam je veliko samoiniciativno svetoval in konkretno pomagal. Kepic pa je bil neumoren iskalec čim boljše komunalne urejenosti naše občine. S svojo strokovnostjo je pomagal mnogim drugim občinam. S plinifikacijo je očistil zrak v Škofji Loki.

Na plebiscitu za samostojno Slovenijo, 23. 12. 1990, je v Občini Škofja Loka zanj glasovalo 92,3 %, proti je bilo 2,9 % volivcev. Občinski praznik smo prestavili z obletnice dražgoške bitke na dan prve omembe Loke (30. 6. 973). Vrnili smo ime pesnika, pisatelja, prevajalca in urednika, domačina Tineta Debeljaka v Škofjo Loko¹¹ in tudi zamočlanega profesorja slavista in gimnazijskega ravnatelja Ivana Dolenca iz Sopotnice.

V Selcih je bil 18. 4. 1991 ustanovljen občinski odbor Mladi krščanski demokrati (MKD). MKD je 27. 3. 1992 zrastel tudi v Železnikih s predsednikom M. Šubicem; že ob ustanovitvi je bilo zraven več kot 20 mladih, ki so še sedaj uspešni nosilci občinske politike.

Konec zime leta 1991 so nas nekateri aktivisti in pristaši prejšnjega režima po Sloveniji prepričevali, naj se zavzamemo za demilitarizacijo Slovenije. Celo našega regionalnega tajnika SKD na Gorenjskem so navdušili za to. V tistem času sem se prvikrat srečal z našo TO – Teritorialno obrambo¹² /nastajajočo vojsko/ na Četeni Ravni. Nikakor pa ne morem pozabiti zadnjih dni maja 1991, ko je JLA obkolila naš vadbni vojaški center Pekre pri Mariboru, na IS pa je prišel predstavnik (predsednik?) šolskega sindikata v Škofji Loki z grožnjo, ultimatom, da bodo stavkali, če jim takoj ne dvignemo plač.¹³

9 Zakon o organizaciji in delavnem področju republiške uprave (*Uradni list RS*, št. 27/91).

10 SIS: Samoupravna interesna skupnost.

11 Pod njegovo umetniško sliko v Loškem muzeju Škofja Loka je pisalo: *Portret neznanega moža*. Po zmagi revolucije se je umaknil v tujino in večinoma živel v Argentini. Še pri njegovih 85-tih letih mu slovenska oblast ni dovolila obiska Slovenije in rodne Škofje Loke.

12 TO je imela naše lastno in ne jugoslovansko vodstvo. Prejšnja TO nas je kot vojne obveznike najraje vpoklicala na vaje za velikonočne praznike.

13 Mogoče se bo kdo od tedanjih šolskih sindikalistov opogumil in napisal, kdo so bili avtorji tega podlega dejanja: neodvisnost in življenje mladih vojakov v življenjski nevarnosti, oni pa v upor proti nastajajoči lastni državi. Ime predstavnika, žal, ne more biti pozabljeno.

V vojni za Slovenijo so bili izvršni svet in druge občinske strukture zelo vključeni. Pomagali smo podjetjem, ki so doživljala krizo zaradi zapiranja trga v nekdanjih jugoslovanskih republikah. Vojne obveznike smo pošiljali v učne centre, brigado Moris, varovali slovenske vojake, ki se z dopustov niso vrnili v JLA¹⁴ pred vojaško policijo JLA. Organizirali smo Transporte vojaške opreme in orožja s civilnimi vozili iz Vrhnike v RUŽV.¹⁵ Pri pogajanjih z JLA v loški vojašnici imata največ zaslug župan Peter Hawlina in poveljnik TO Vinko Bešter s sodelavci. Z veliko mero odgovornosti in iznajdljivosti je svojo nalogo opravil občinski sekretariat za obrambo z vodjo Blažem Kujundžičem. Sekretar za gospodarstvo Tone Jenko je s predlogom že prvi dan ovrget paniko, da bo zmanjkalo hrane. Peki so prvi dan vojne spekli trikrat toliko kruha kot sicer. Za aktiviranje šoferjev tovarnjakov in njihovih vozil je po naročilu Republiškega štaba TO RS poskrbel Janez Jenko. Drugi smo v času vojne več dni in noči dežurali na sedežu občine. Vsem nam je bilo hudo, da je bil ob napadu na loško vojašnico po nesreči ubit mlad fant, domačin Mohor Bergant iz Stare Loke. Drugih žrtev na Škofjeloškem ni bilo.

Omeniti moram še dva predstavnika EU, ki sta našo občino obiskala sredi poletja 1991. Njun vzvišen odnos, ko sta bila na poti iz Poljanske doline skozi Škofjo Loko, ni kazal nobenega priznanja našim očitnim uspehom za samostojnost. Ob takem odnosu do Balkana, kamor smo bili za take šteti tudi v Sloveniji, ni čudno, da se je kasneje zgodila Srebrenica, 60 let pred tem pa Kočevski Rog. Omenjena kraja sta simbola za vsa morišča posameznikov in množic. Tudi na naši pluralni občinski komisiji za množične poboje nam je član in predstavnik ZB Škofja Loka navrgel, da obstaja seznam 1 500 slovenskih domobrancev, fantov in mož, ki so jih maja in (ali) prve dni junija 1945 iz Škofje Loke gnali v Šentvid nad Ljubljano. Dodal je tudi, da tega seznama mi, člani komisije, nikoli ne bomo videli.

Že zgodaj pomladi 1992 so prihajali v Slovenijo, na Gorenjsko, zlasti k svojcem na Jesenice in v Škofjo Loko, begunci iz BIH. Sprva smo tiste, ki niso imeli sorodnikov prek Rdečega križa in Karitas usmerjali v Dijaški dom ter Tehnikov samski dom; mnoge so sprejele tudi loške družine. Loška kasarna je 10. 5. 1992 postala nastavitveni in begunski center za množico beguncev. Že naslednji mesec jih je bilo v njem več kot 1 500; nekaj jih je bilo nastanjenih tudi pri sorodnikih; ostali so več let, nekateri za vedno.

Pomagali smo tudi pri ustanovitvi hrvaškega kluba Komušina (za Republiko Slovenijo), s sedežem v Škofji Loki, 28. 11. 1993.¹⁶ Klub povezuje predvsem Hrvate, ki živijo v Sloveniji. Ogromno je beguncem, predvsem tistim iz Bosne, v Škofji Loki pomagalo gasilsko društvo iz Moersa pri Duisburgu v Nemčiji s častnim članom tega društva K. A. Mummentayem. Med drugim so poskrbeli za

¹⁴ JLA: Jugoslovanska ljudska armada.

¹⁵ RUŽV: Rudnik urana Žirovski vrh.

¹⁶ Prvi člani so bili predvsem Hrvati iz Komušine, ki so bili tudi v skupini za osnove društva pod vodstvom duhovnika Anteja Meštroviča. O begunstvu, preteklem in sedanjem delu tega društva glej knjigo: Meštrović, Ante: *Komušina – Kondžilo : 1992 – 1997*. Komušina : Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, 2021, 599 str.

celotno inštalacijo za ogrevanje loške kasarne. Naj bo njegovo ime vsaj tu zapisano, če mu kasnejša loška oblast na moj predlog ni zmogla izkazati primerne simbolne zahvale.

V Mörsu v Nemčiji, z leve: Vincencij Demšar, predsednik IS Škofja Loka, Stane Kerin, direktor Slovenske karitas, dr. Boris Frlec, veleposlanik RS v Nemčiji in Karl Adolph Mummmenthey, zvest podpornik beguncev v Sloveniji, 28. 8. 1993. (hrani: zasebni arhiv V. Demšar)

Ko je bila Slovenija osvobodjena in samostojna, tudi mednarodno priznana, se je starim partijskim strukturam zdel primeren čas, da spet vzamejo oblast v svoje roke. Razpadel je republiški Demos, v Ljubljani so vrgli Peterletovo vladno, na vrsti so bile občine. Loška opozicija v občinskem družbenopolitičnem zboru je maja 1992 vložila nezaupnico občinskemu IS.¹⁷ Glasovanje v vseh treh zborih je bilo 1. 6. 1992. Večinsko so bili proti IS v družbenopolitičnem zboru (od 20 prisotnih: 8 ZA, 12 PROTI) in zboru združenega dela (od 19 prisotnih: 7 ZA in 9 PROTI). Nezaupnica v zboru krajevnih skupnosti ni bila izglasovana (od 19 prisotnih: 14 ZA in 3 PROTI). Glasovanje je pokazalo, da je 29 delegatov še vedno pozitivno ocenjevalo delo IS, medtem ko 24 delegatov, med njimi tudi 2 izvoljena na listi Demosa, ne. Nastalo je različno tolmačenje občinskega statuta in pravilnika. Novinarji so namesto poročil v tistem času raje pisali komentarje v stilu: *Odstopljeni noče odstopiti*. Opozicija, ne tedaj in tudi kasneje ne, ni uradno predlagala svojega kandidata za predsednika IS. Trije člani IS so se na lastno željo zamenjali, ostali smo staro občino uspešno vodili do konca leta 1994; tudi na gospodarskem področju z najmanjšo takratno brezposelnostjo na Gorenjskem.

Postavil smo tudi dobre temelje za nastanek (1. 1. 1995) štirih novih občin iz stare kardeljanske velike Občine Škofja Loka.

¹⁷ Zanimivo, da liste podpisanih delegatov, ki so jo vložili s predlogom za nezaupnico, kljub natančnejšemu iskanju po arhivskem arhivu v ZAL, Enota v Škofji Loki, doslej nisem našel.